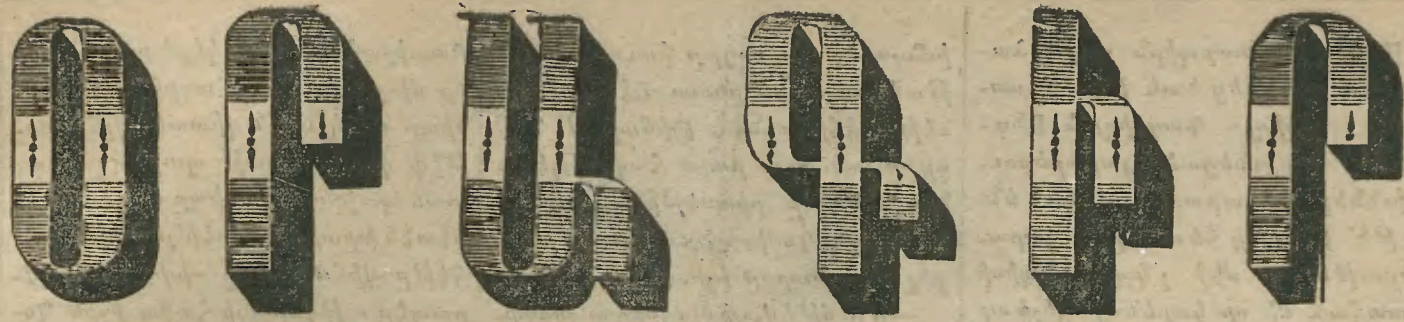

Որոշուիլը կը հրատարակուի առ մէջ օր բաց ի կէտքէն և տօն օրերէն :
Հարեկան դիմէ և Պօլսոյ համար կանխիկ 250 դրոշմով, իսկ զառաջ համար կանխիկ 21/2 Օսմ . ոսկի : զոր բաժանորդը պիտի ուղարկեն իր պարտաւորին կամ իրենց ուղղակի մեղ զրկել և կամ յիշեալ դրամարը փճարելու համար Պօլսոյ մէջ ցոյց տալ :

Որոշուիլը համար 1 դրոշմով կը ծախուի :
Կանոնական տողը առաջին անգամի համար 5 դրշ . երկրորդին 2 դրշ . և աւելի անգամներու համար ուրիշ տակարար իւր կը լայն :
Համար և ուրիշ գրութիւնը պէտք է զրկել քննադատար ետքուցու Կուսութեան խան և իւր սենեակը : Օրաշն խօսաարեանի անուան :
Պարագրաֆ համար 1 դրոշմով կը ծախուի :

ՈՐԱԳԻՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

1878 ՌԵՊԵՐԱՅԻՆ ԱՅԻՐ 13

ՇԱԲԱԹ 19 ՅՈՒՆԻՍ 1871

ԱՆԱՅՐԱՆԿԱ 1 ՅՈՒՆԻՍ

ԹԻՒ 478

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 19 ՅՈՒՆԻՍ

ԲԱՂԱՅԱՆ

ԲՆԴՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բարի յօրհանդիս մէջ կը կարգաւորուի :

Այս քննարկութեան երեք նիստերը տեղի ունեցաւ : որոնց արդիւնքն եղած է հետեւեալ երեք յայտարարութիւնները :

Գաղութեան ձեռքին ազգային պաշտպան զօրաց կեդրոնական ընկերութիւն :

Գաղութեան :

Մեր համար բարձրագոյնը են ըստին : Մեր լինարները իրենք սոսի մանեցին կախը : Մեր պատերազմը վայրենաւ իւր համար ընկերութեան կախը :

Կրտսէն թէ մենք զող, մարդասպան և հրէիք եմք :

Գործաւորաց ընդհանրական ընկերութեան անդամներս, ամենք իսկ մէկանց հաս ժողոված : Հեմք ընդունենք որ զմեզ փարիզի սյուղ աքսորեալներուն նմանեցնեն :

Մեր կուրը վատութեան դէմ պարկէշտութեան կախը էր : զըրամատերէն ու մեղաւորութեան կործանող տիրապետութեան դէմ զործաւորաց պատերազմին էր :

Այսօր կրտսէն թէ մեզ յաղթած են, ասի անկարելի է : բայց ան միտաբանութեան պէտք չէ :

Մեր երեսփոխանները յառաջացեալ հասարակապետականաց երեսփոխանները պիտի ըլլան : ուրեմն կառավարիչները մեզ Մարտի, թիւրիտոն, և Լաւրի լի քաղաքացիներն երեսփոխան ներկայացնեն :

Ասոնց ամէնքն ալ ընկերաշատութեան կողմնակից ըլլալուն փորձերը տուած նաև ընկերակալ հասարակապետութեան համար իրենց սէրերը յայտնած են :

Աս դործաւոր քաղաքի փարիզի :

Գաղութեան :

Կուրը վերջացած է : Զօրութեան լիազօրութիւն պէտք է ճանչնանք : անոր դէմ որչափ որ կրնանք կըռուելով . . . : Այս մեր դրած պայմանն է : որուն զմեզ պիտի խնայահեցնեն : Այսպիսի զօրաւորներն մեր հակադէմութեամբ յաղթող կըլլան :

Ամենուն դէմ յաղթող ըլլաւ : Մեր առջև երեք եղանակ կայ : Հասարակապետական վարչութիւն :

Սահմանադրական վարչութիւն : Իշխանական վարչութիւն :

Սոյն երեքն լաւագոյնն ալ անկէն :

Գաղութեան :

Միայն մէկ խումբ մը կայ ընդունելի : վատահինք դործաւորաց ընդհանրական ընկերութեան և հետեւեալ անձինքը ընտրելի ներկայացնեն :

Մարտի—Թիւրիտոն—Թիւրիտոն—Սիւրիտոն : Սիւրիտոն—Տէլէֆ—Տէլէֆ—Սիւրիտոն : Փարիզ 16 յունիս 1871 :

Ազգային պաշտպան զօրաց դաշնաւորութեան կեդրոնական յանձնարար :

Գաղութեան :

Գաղութեան քաղաքի : Զնորհիւ ձեր քաղաքի մէջ լինելի օրէն ի վեր կըլլանք ի յաղթողութեան և հակադէմութեան կատարութիւնը առ ոչինչ զրկել :

Յաղթական զօրութիւնը ձեռք համար օրինաւոր դրութիւնն է : ուրովհետեւ զործի կառավարութիւնը այն է :

Պէտք է որ ոչ ոք մեր օրինաւորութիւնը սահման դնենք մեզ :

Մեր քաղաքի սրտն պէտք է մեզի դաշնակից ըլլան :

Գաղութեան :

Գործաւորք : քաղաքացիք կամ ճարտարագործք : ապագան մերն է : Զապաւորեալ ընկերակալի հասարակապետականներն մեր կողմն են : Մերք ընկերակալութեան ուժը ինչ տաղաւթի չենք ուղեր : այլ անոր կատարելագործութիւնը կ'ուղեր :

Փարիզ 16 յունիս 1871 :

ՍԻՐՊԵՍ

Գերմանացի լրագրագետ Կիւսթաւ Բաշ Վիլհելմայի թափեալութեան լրագրոյ մէջ վերջին օրերս իր Պէլքիւրաւ ըրած այնքան լինար վրայիք ու յաղթութեան արժանի նկարագրութիւն մը կ'ընէ : Տաճկական թաղը, կըլտէ, որ հինգ տարի առաջ քաղաքին էն նշանաւոր մասացի մէկն էր : հիմա զրկել է բոլորովին անյայտացած է : բոլոր տունները քանդուեր են և անոնց տեղիքը արդի ոճով երկու կողմը գերեզմանի օձեր և անոնց ունեցող երկայն փողոցներ կը շինուին :

Միայն միջիններն ու միջնակներն կանգուն թողուած են : այն ալ ի. Գրան և Սիւրիտոն կառավարութեան մէջ կը ըլլան դաշնակցութեան մը համեմատ :

Եւթնի իշխանին վիթխարի պաւտան ալ կործանուած է : որովհետեւ նոր շինութիւնք գլխաւոր փողոցը այն ճամբէն պիտի անցնի Սիւրիտոն Սպանիացի Հրեայներուն թաղին մէջ վախճանութիւն մը եղած էր :

Այս ժողովուրդը Հաւատաւորութեան երեք հարիւր տարի առաջ Սպանիայէն գաղթած է : ասոնք Պէլքիւրաի էն դործունեայ և աշխատասէր քաղաքացիներն են : Մեր վիճակը բոլոր իրաւունքները իրենք ալ կը վայելեն : և քաղաքացիական իտիքից մէջ պաշտօն կընդունին : Ասոնցմէ շատերը հարստացած և քաղաքին մէջ մեծ խառնութեան տէր եղած են : բայց տակաւին իրենց ազգութիւնը պահած են : երբ իրենք իրենց ըլլան միշտ Սպանիայէն կը խօսին և ընդհանրապէս իրենց ցեղէն եղբայրներու հետ կ'ամուսնանան :

Պէլքիւրաի Սպանիական թաղը ճիշդ Սպանիոյ Հարաւային կողմը փարիզի քաղաքի մը կը նմանի : փողոցն մէջ տեսած ժողովուրդեանք :

Դէմքերն Սպանիացիի դէմքէ մը ընաւ տարբերութիւն չունին : և ըստպանական ձեւով կը հագնին : միայն կանայք Սիւրիտոնցոյ դործաւորք փէտը կը կրեն զոսկին :

Գաղութեան նոր շինութեամբ մասերուն մէջ ուրիշ Եւրոպական մայրաքաղաքներու մէջ գտնուած բոլոր բաները անպակաս կը գտնուին : նաև ազգային դրամուն մը և չափաւոր գնով ժողովուրդեան մէջ օգտակար գրքերու չընթերցում լինար : նախապէս Կառավարութեան կողմէն հաստատուած օրէնք մը կայ :

Այս ձեռնարկութիւնը մեծ յաջողութիւն գտած է և բազմաթիւ հասարակային դպրոցներուն վրայ կարեւոր յաւելում մը եղած է : որոնց բոլորն մէջ, ինչպէս նաև համալսարանին մէջ յիշեալ կը ըլլան :

Պարտքներն, ինքիւնը և Հէրլիոյ և ուրիշ նշանաւոր քաղաքացիներն այսպէս հասարակութեան ծախքովը դատարարուած են և իւրաքանչիւր Սիւրիտացի աղատ է : առանց որ և է ճշման, այն առանձնաշարժութեան օգտելու :

ԱՆՍՏՐԻԱՅԻ ՄԵՋ ԳԵՄԱՆԱՅԻՐ

Կրտսէն թէ Աւստրիոյ մէջ, կայսեր Ռէյքսրաթի մէջ գտնուած Գերմանական մասին քաղաքականութիւնը ընդհանրաւ մասին ըրած մեր ժողովուրդեան Գերմանական նահանգներուն մէջ մեծ զայրոյթ յառաջ բերած է և արդէն բաժանման սպառնալիքներու ձայններ կը բարձրանան :

Մէկ քանի Բրուքսելի թերթեր Պօլսոյ միայն Գերմանացոյ կողմէն Գերմանական կառավարութեան ուղեւ ընդրադիր մը կը հրատարակեն : որ ի նպատակ իրենց լրայն միջամտէ : Յիշեալ ինդրադիրը կըլտէ : Աւստրիոյ մէջ գտնուած Գերմանական ցեղը դարձեալ մատնուած և զերկութեան դատաւարուած է :

Գերմանացիք դուք ձեր որդւոյն վրայ սէր չունիք : որք իրենց բանտերէն մեղմեցնելու ձեր ժողովրդաշատութեան և ձեր փառաւոր զօրին ծածանմանը կը նային : Ձեր պաշտօնը վերջացած չէ : նոր ճիշդ վիճակը յիշեալ օրէնքով իւր ինդրադիրը և հաւաքելով ձեր ոտքը կենայ : Հիմա Աւստրիոյ մէջ կառավարութեան անցնող խառնը անհաշտելի ատելութեամբ մը ուղեւորած է Գերմանական տարերայն է : աղաւթութեան և յառաջդիմութեան տարեր համար : Իրաց այս վիճակին մէջ Աւստրիոյ մէջ գտնուած Գերմանացիք կրնանք իրաւ թէ զմեզ Աւստրիոյ հայրերն ալ իրենք տեղ կը դնեն : Մենք Աւստրիացիք ըլլալէ դադարած եմք : Գերմանիոյ ազգային գրաւը բարձրացուած է և անոր տակ կամ պիտի յաղթեմք և կամ պիտի կորստիմք : Մի մտնաք զմեզ, եղբարք Գերմանիոյ : քանզի մենք ալ մի և նոյն մօրը թէպէտ ապերձանիկ :

Բայց արժանի որդիքն եմք : որուն պարտքն է իւր պաշտպանողական վերադիման մեր վրայ տարածել :

Գերմանացիք, վերջին անգամ մ'ալ տար ելէք : որ վերջը յաւիտեան ի խաղաղութեան մնաք : (Լէվել Թայմըզ)

Կը յայտնեն թէ Սէն-Բէթէլեմ պուրիկ կառավարութիւնը Նորվեգիոյ բոլորովին Հիւսիսային կողմը ինկող Համմերֆէսթի նաւահանգիստը ձեռք ձգելու ուրիշ ջանքեր ըրած է : Շուէտացիներն Սիւրիտայից պահանջած են բայց Սիւրիտայիք կ'ըսեն թէ այն իրենցն է և միայն Համմերֆէսթի և ասոնց մէջ տեղը գտնուած անապատին փոխարէն պիտի տան զայն Շուէտացոյ :

Նորվեգիացիք հաւանականաբար չ'պիտի ծախեն յիշեալ նաւահանգիստը : բայց այսպիսի գործ մը մեծ օգուտ պիտի ունենայ Մենք-Բրիտանիոյ :

Համմերֆէսթի և թէ Ռուսիոյ տըրուի, Ռուսիոյ մեծ զինաւորը և նաւային կայարանը պիտի ըլլայ : այնպէս որ Պալմիկ միայն Մօնիթէօրներով պիտի պաշտպանուի : և կամ Կոստանդնուպոլսոյ կամ Հիդրապոսի հետ պատերազմ մը ծագելու տեսն Բրիտանական ընդհանրաց մէջ տեղը աղէկ զիւրք մը ունեցած պիտի ըլլայ :

Լօրտ Պրուկա մի միակայ մէջ հետեւեալ զարմանալի իրողութիւնը յայտնուած է : թէ Ռուսիոյ ի միշտ կը հաւատար թէ անպատճառ Մենք-Բրիտանիոյ վրայ Ռուսիոյ կողմէն յարձակում մը պիտի ըլլայ և իւր պաշտօնայինը կէս մը համոզած էր ասոր :

Խոտայի արքունական իշխանները մայիս 30 նի Մօնղա երթալու համար քաղաքէն մեկնեցան : Կայարանին մէջ ձիաւոր ազգային պաշտպան զօրքերն իրենց կ'ընկերանային : և քաղաքական ու զինւորական կառավարութեան և ազգային պաշտպան զօրաց գնդապետացը կողմէն ընդունուեցան : անհուն բազմութիւն մը կայարանին մէջ խոնկեցաւ : իշխանաց շատ ծաղիկներ ընծայուեցան թագաւորին իշխանաց, Խոտայի և Սալոյի տան համար աղակալող ծախահարութիւններ եղան :

(Լէվել Թայմըզ)

Ֆէլիքս Տուէ զօրապետին զօրագտնելը Լիւն երթալու համար մեկնած է :

Մեզ կը փառահեցնեն թէ, կըլտէ Գերմանիոյ իշխան զօրապետը, Բօնի ձորին, Լիւնէն միջին Մարտիլեա՝ գտնուած բոլոր ազգային պաշտպան զօրքերուն զինքներն ժողովուրդ պաշտօնն ունի : Գերմանացի զօրապետը տակաւին վերասայլ կը գտնուի :

Լատմիլ զօրապետը վերջ զօրագտնելով այսինքն 60.000 ի չափ մարդով փարիզ պիտի մնայ : (Օբլիթ Նախիտալ)

Ամսոյ 18 ին Մարտի մէջ տեղի ունեցած հակա-Պապական ցոյցերին միջոցին, հասարակութիւնը լուսավառութեան համար դանազան տեղի եղած պատրաստութիւններն կործանուած : և Պապի կենդանադիրը դեռուած վանդակապատ մը քանդելով փողոցը ձգած և հոն այրած է :

Բարիկադէր դարձեալ սկսած են ինքզինքնին այնպիսի զբօսանքի մը տալ : որպէս թէ վերջին տան ամսան մէջ ընաւ արտաքոյ կարգի բան մը պատահած չէ :

Գրեթէ փարիզի մէջ գտնուած բոլոր թատրոնները բաց են և բաղմուն լինան այնչափ կը խառնի որ նշատելու տեղ մը գտնել շատ դժուար է : Ուրիշ բոլոր զբօսանաց տեղերն ալ այսպիսի խառն բաղմունքով են :

Սէն-Բէթէլեմ պուրիկէն յունիս 13 թուականաւ գրուածին նայելով, պատերազմի պաշտօնային Պ. Նիքոլ-Թէն և հասարակային շինութեան պաշտօնային Պ. Պօպրենաքի կոմիտէ օրէնքով պիտի ուղեւորին : հոն չինուերը պատերազմական երկաթուղիներուն շինութիւնը փոխարինուած համար :

Թեղանօթի զօրաց գլխաւոր վարչութեան համար 17 միլիոն արծաթ ռուպլի վարկ մը բացուած է : որով Գերմանիոյ, Հայաստանի, Սերեբի պատենչներուն և Սեթուի եղբայրն վրայ նորոգ շինուած մարտիկներուն համար մեծ թեղանօթներ պիտի գնուի :

Միւնիխի զօրածին նայելով, Պապին Անիսալութեան դաւանադիրը հաստատուած օրէն ի վեր ազատական հասարակութեան և անդաւաճական խառնութիւն մէջ զրտ նշուած կրօնական դատարարութիւնը քաղաքին մէջ քանի ազգային զօրքերու տեղի առած են : Յիշեալ ժողովուրդային ցոյցերը թէպէտ և խիստ ծանր կերպով ի դործ գրուեր են, բայց և այնպէս տեղական կառավարութեան միջամտութեան պէտք չէ եղած :

Մօնիթէօր տը Լ'ամբիւր Սլեման լրագրող Գերմանական բանակից զինաւորներուն շնորհած չքանչաններու և տիրապետութեան մէկ երկար ցանկը կը հրատարակէ : որոց մէջ Մօլթէ զօրապետ կայսրութեան ընդհանուր և գլխաւոր ըստպարպետ անուանուած է : պատերազմի պաշտօնային Ֆօն Բուն զօրապետն ալ կոմիտի տիրապետ ընդունած և Մանիթէօրի զօրապետին ալ Սե-Արեւոյ շքանշանը շնորհուած է :

Ալբրտիոյ մէջ երկար ժամանակէ ի վեր խօսուած կարգադրութիւն մը վերջին օրերս ի դործ դրուած էր : այն է՝ այն երկիրներուն զինուորական աղաւթութիւն մը, որք զինուորական սահման անուան տակ միջին հիմա բոլորովին բացառիկ վարչութեան մը տակ :

